

គម្រោង “លើកកម្ពស់ចីរភាពទឹកក្រោមដីឆ្លងដែន រវាង អាងទន្លេមេគង្គកម្ពុជា និងតំបន់ដីសណ្តរទន្លេមេគង្គវៀតណាម (CMDA)”

© IUCN Viet Nam / Andrew Wyatt

សាវតារ៖

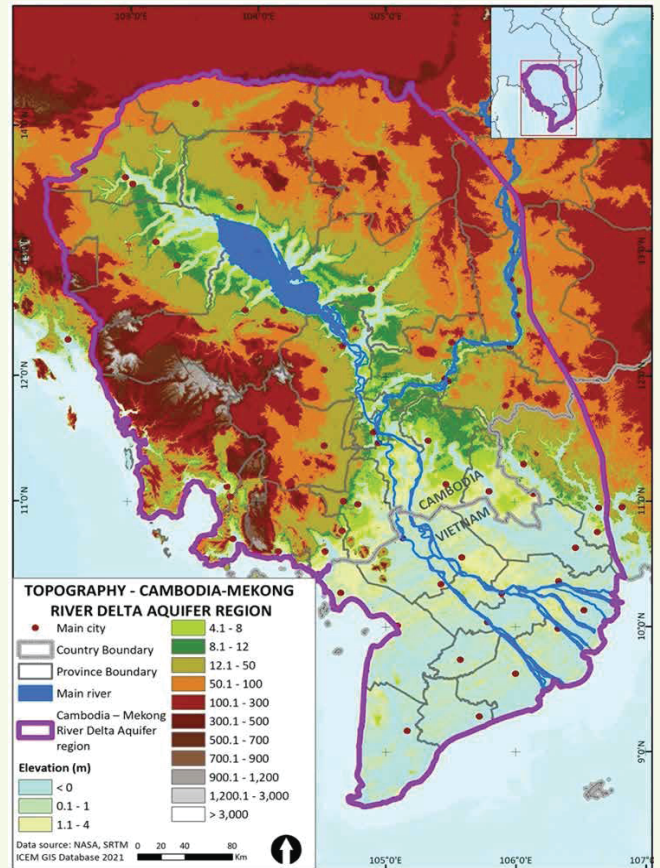
តំបន់អាងទឹកក្រោមដី នៃគម្រោង “លើកកម្ពស់ចីរភាពទឹកក្រោមដីឆ្លងដែន រវាង អាងទន្លេមេគង្គកម្ពុជា និងតំបន់ដីសណ្តរទន្លេមេគង្គវៀតណាម (CMDA)” មានផ្ទៃដីគ្របដណ្តប់ ២០០,០០០ គីឡូម៉ែត្រក្រឡា ដែលលាតសន្ធឹងពីតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រភាគអាគ្នេយ៍ នៃប្រទេសវៀតណាម រហូតដល់ព្រំដែនខាងជើងនៃប្រទេសកម្ពុជា ជាប់នឹងប្រទេសឡាវ (Lao PDR)។ ប្រព័ន្ធអាងទឹកស្មុគស្មាញនេះ គឺជាប្រភពមូលដ្ឋាននៃជីវិតសម្រាប់ប្រជាជនចំនួន ៣៥ លាននាក់ ដែលពឹងផ្អែកលើទឹកក្រោមដីសម្រាប់ បរិភោគ ស្រោចស្រពដំណាំ និងតម្រូវការចាំបាច់សំខាន់ផ្សេងៗ។ តំបន់អាងទឹកក្រោមដីនេះ គឺមានតំបន់ដីសើម និងជីវៈចម្រុះដ៏សម្បូរបែប រួមមាន តំបន់បឹងទន្លេសាប តំបន់ទេសភាពកសិកម្មដំណាំស្រូវតាមដីសណ្តរទន្លេមេគង្គ និងព្រៃកោងកាងតំបន់ឆ្នេរសមុទ្រ ហើយដែលទឹកក្រោមដីមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបន្តនិរន្តរភាពនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ដំណាំស្រូវ និងមុខរបរនេសាទ។

អន្តរកម្មរវាងប្រភពទឹកក្រោមដីនិងទឹកលើដី ដែលមានភាពខុសគ្នានិងមានការប្រែប្រួលតាមរដូវកាល រវាងប្រទេសកម្ពុជា និងវៀតណាម បានបញ្ជាក់ពីសារៈសំខាន់នៃការគ្រប់គ្រងទឹកក្រោមដីប្រកបដោយចីរភាព ដើម្បីធានាបាននូវប្រភពធនធានដ៏សំខាន់ សម្រាប់បន្តវឌ្ឍនភាពនៃប្រជាជាតិប្រទេសទាំងពីរ ក្នុងបរិបទអាកាសធាតុមានការផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ ប៉ុន្តែអាងទឹកក្រោមដីនេះកំពុងជួបនឹងបញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗដូចជា ការធ្លាក់ចុះយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃកម្រិតទឹកក្រោមដី ការស្រុតចុះនៃសណ្តរដីព្រមទាំងចំនួនអាសន៍កកម្រិតជាតិប្រៃ និងសារធាតុពុលផ្សេងៗកំពុងកើនឡើង។ បញ្ហាទាំងនេះបានបង្កឱ្យមានការថយចុះទាំងគុណភាព និងបរិមាណទឹកនៃអាងទឹកក្រោមដីនេះ ដែលវាជាប្រភពដ៏សំខាន់សម្រាប់រក្សាគុណភាពប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងជីវភាពរបស់មនុស្ស។ បន្ថែមលើបញ្ហាប្រឈមខាងលើ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការគ្រប់គ្រងទន្លេតាមខ្សែទឹកខាងលើ និងការអភិវឌ្ឍរបស់មនុស្សបាននិងកំពុងធ្វើឱ្យបញ្ហាទាំងនេះកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរនិងក្លាយជាអាងទឹកក្រោមដីដែលងាយរងគ្រោះនិងប៉ះពាល់ដល់ជីវភាពរបស់អ្នកដែលពឹងអាស្រ័យលើវា។ ដូច្នេះ ការរៀបចំសកម្មភាពបន្ទាន់គឺចាំបាច់ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនេះ ជាពិសេសផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរនានាដល់ជនងាយរងគ្រោះ រួមទាំងស្ត្រី និងក្រុមគ្រួសារក្រីក្ររស់នៅតាមទីជនបទ ដែលពឹងផ្អែកលើធនធានទឹកក្រោមដីសម្រាប់ការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគេ។

ផែនការគម្រោង៖

អង្គការស្បៀងអាហារ និងកសិកម្មសហប្រជាជាតិ (FAO) ក្នុងនាមជាភ្នាក់ងារដឹកនាំសម្របសម្រួលអនុវត្តមូលនិធិបរិស្ថានសកល (GEF) និងដឹកនាំសម្របសម្រួលអនុវត្តគម្រោង CMDA រយៈពេល ៥ ឆ្នាំ ដោយសហការជាមួយភ្នាក់ងារអនុវត្តន៍គម្រោងផ្ទាល់ រួមមាន អង្គការ IUCN, អង្គការ UNESCO, និង វិទ្យាស្ថានអនាគតតំបន់មេគង្គ (MERFI)។ អគ្គនាយកដ្ឋានគាំពារបរិស្ថាន (GDEP) នៃក្រសួងបរិស្ថាន (MoE) នៃប្រទេសកម្ពុជា និងនាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងធនធានទឹក (DWRM) នៃក្រសួងកសិកម្ម និងបរិស្ថាននៃប្រទេសវៀតណាម (MAE) គឺជាភ្នាក់ងាររៀបចំអនុវត្តគម្រោងរបស់រដ្ឋាភិបាលនៅក្នុងប្រទេសនីមួយៗ។

តំបន់ដីសើម-អាងស្តុកទឹកធម្មជាតិ នៅព្រំប្រទល់ប្រទេសកម្ពុជា និងវៀតណាម

គោលបំណងគម្រោង៖

គម្រោង CMDA គឺជាគំនិតផ្តួចផ្តើមគ្រប់គ្រងទឹកក្រោមដីឆ្លងដែនរួមគ្នា ដែលគម្រោងនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីការពារធនធានទឹកក្រោមដីឆ្លងដែនរួមគ្នាសម្រាប់អនាគតនៃប្រជាជនក្នុងតំបន់គោលដៅ។ CMDA គឺជាគម្រោងទឹកក្រោមដីឆ្លងដែនលើកដំបូងក្នុងតំបន់នេះដែលគាំទ្រដោយមូលនិធិបរិស្ថានសកល។ គម្រោងផ្ដោតលើការគ្រប់គ្រងអាងទឹកក្រោមដីរួមគ្នា រវាងប្រទេសកម្ពុជា និងវៀតណាម ដែលជាជំហានសំខាន់ក្នុងការការពារតំបន់អេកូឡូស៊ីដ៏មានសារៈសំខាន់នេះ។ គម្រោងនេះមានបំណងសម្រេចបាននូវលទ្ធផលចម្បងចំនួន ៥៖

- លទ្ធផលទី១**

រៀបចំរបាយការណ៍ការវិភាគវិនិច្ឆ័យឆ្លងដែន និងឯកភាពរួមគ្នារវាងប្រទេសទាំងពីរ ទាក់ទងនឹងបញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗទាំងអស់ ដែលមានឥទ្ធិពលលើអាងទឹកក្រោមដី។ កិច្ចពិភាក្សាស្វែងរកព័ត៌មាន និងឯកភាព៖ ស្រាយយុទ្ធសាស្ត្រ គឺជាជំហានសំខាន់ ដើម្បីធានាចីរភាពនៃអាងទឹកក្រោមដី។
- លទ្ធផលទី២**

សាកល្បងនិងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីលើកកម្ពស់ផលិតភាពនៃការបំពេញទឹកក្រោមដី កាត់បន្ថយការដឹកជញ្ជូនទឹកក្រោមដី និងបង្ការគ្រោះថ្នាក់លើប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងជីវភាពរស់នៅ។ អាទិភាពនិងផ្តល់ឱ្យមានការចូលរួមយ៉ាងទូលំទូលាយប្រកបដោយបរិយាបន្ន និងឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការរបស់ស្ត្រី និងក្រុមប្រជាជនងាយរងគ្រោះដែលរស់នៅតាមព្រំដែនឆ្លងដែន។
- លទ្ធផលទី៣**

ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងប្រទេសទាំងពីរ ដើម្បីលើកកម្ពស់អតិថិជនភាពនៃទឹកក្រោមដី។ វានឹងរួមបញ្ចូលការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ជាពិសេសសហគមន៍តាមទីផ្សារប្រជាជននៅព្រំដែនដើម្បីការសម្រេចចិត្តនានា។
- លទ្ធផលទី៤**

ធានាការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ប្រទេសទាំងពីរក្នុងការអនុវត្តការកែទម្រង់នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ស្ថាប័ន និងគោលនយោបាយដែលពាក់ព័ន្ធជាអាទិភាព និងដើម្បីការពារនិងប្រើប្រាស់អាងទឹកក្រោមដីឆ្លងដែននេះនិងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីពាក់ព័ន្ធនានា ប្រកបដោយសមធម៌។ ការប្តេជ្ញាចិត្តទាំងនេះនឹងធានាថាប្រជាជនទទួលបានផលប្រយោជន៍យ៉ាងស្មើគ្នា ដោយផ្ដោតលើភាពសមធម៌យែនឌ័រ និងបរិយាបន្នសង្គម។
- លទ្ធផលទី៥**

អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យតាមដាន ការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ ការសមាហរណកម្មយែនឌ័រ ការសម្របសម្រួល ព្រមទាំងការតាមដានដំណើរអនុវត្តគម្រោង ដើម្បីធានាចីរភាពរយៈពេលវែងនៃលទ្ធផលគម្រោងផងដែរ។

ការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងប្រកបដោយចីរភាព៖

យុទ្ធសាស្ត្រគម្រោង CMDA ត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗរបស់អាងទឹកក្រោមដី ដោយពង្រឹងអតិថិជនភាពកិច្ចឆ្លងដែន លើកកម្ពស់ផលិតភាពនៃការបំពេញទឹកក្រោមដី និងការប្រើប្រាស់ប្រកបដោយចីរភាព ព្រមទាំងពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងប្រទេសកម្ពុជា និងវៀតណាម។ គម្រោងផ្ដោតលើការឯកភាពរួមគ្នាលើភាពប្រឈមឆ្លងដែនសំខាន់ៗ ការរៀបចំនិងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រប្រកបដោយបរិយាបន្នដែលផ្ដោតលើតុល្យភាពរវាងតម្រូវការរបស់ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងជីវភាពរស់នៅ និងការធានាការកែទម្រង់គោលនយោបាយ និងច្បាប់ដើម្បីគាំទ្រការគ្រប់គ្រងអាងទឹកក្រោមដីប្រកបដោយសមធម៌ និងនិរន្តរភាព។ គម្រោងនេះក៏ផ្ដោតលើសារៈសំខាន់នៃការត្រួតពិនិត្យតាមដាន ការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ និងការចែករំលែកចំណេះដឹង ដើម្បីធានាចីរភាពរយៈពេលវែង។ ដោយពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសទាំងពីរ ក្នុងការត្រៀមខ្លួនបន្តទៅនឹងផលប៉ះពាល់ នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុលើធនធានទឹកក្រោមដី គម្រោងនេះផ្ដោតលើការការពារធនធានងាយរងគ្រោះ និងការរក្សាស្ថេរភាពជីវភាពដែលអាស្រ័យលើធនធានដ៏សំខាន់នេះ។

តាមរយៈការកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនេះ គម្រោង CMDA ផ្តល់នូវគោលការណ៍គ្រឹះប្រតិបត្តិការ ដើម្បីធានាស្ថេរភាពនៃសុខភាព ភាពធន់ និងផលិតភាពនៃអាងទឹកក្រោមដីសម្រាប់បំពេញនូវតម្រូវការរបស់ប្រជាជន ៣៥ លាននាក់ ដែលពឹងផ្អែកលើវា និងធានាដល់ការរស់រានមានជីវិតរបស់កូនចៅយើងនាពេលអនាគតផងដែរ។

ព័ត៌មានទំនាក់ទំនង

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាបច្ចេកទេស លោក បូឌី រ៉ូប៊ីត (ប៉ុប) Robert Bower, MSc - Eng.
អ៊ីមែល: Robert.Bower@iucn.org

ការិយាល័យសម្របសម្រួល របស់អង្គការ IUCN នៅប្រទេសកម្ពុជា
ជាន់ទី៥ បន្ទប់លេខ៥៨៩, ប្លុក “អគារខាងត្បូង H” មជ្ឈមណ្ឌលភ្នំពេញ, វិថីសុធារស សង្កាត់ទន្លេបាសាក់, ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ

© IUCN Viet Nam / Robert Bower

© IUCN Cambodia / Puthkanha Vong

កសិករប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីនបូមទឹកក្រោមដី ដើម្បីស្រោចស្រែដំណាំស្រូវ នៅខេត្តស្វាយរៀង ប្រទេសកម្ពុជា

© IUCN Viet Nam / Robert Bower

ការលើកកម្ពស់អាងទឹកក្រោមដីធម្មជាតិ នៅខេត្តព្រះវិហារ ប្រទេសវៀតណាម

"The boundaries and names shown and the designations used on this/these map(s) do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of FAO concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers and boundaries. Dashed lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement."